

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně **Mgr. J. Š.**, zastoupené Mgr. Ondřejem Lněničkou, advokátem se sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, Praha 2, proti žalovanému **Magistrátu hlavního města Prahy, odboru stavebnímu**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 5. 2005, čj. MHMP-71925/2005/OST/Pd/Hn, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 11 Ca 198/2005, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2005, č. j. 11 Ca 198/2005 - 40,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozhodnutí bylo jako nepřipustné zamítnuto odvolání žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) proti rozhodnutí stavebního odboru Úřadu městské části Praha 10 ze dne 22. 12. 2004, čj. OST 5215/04/Ha-Vrš, neboť žalobkyně nebyla účastnicí kolaudačního řízení.

Proti rozhodnutí podala žalobkyně v zákonné lhůtě prostřednictvím svého zástupce správní žalobu k Městskému soudu v Praze. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2005, č. j. 11 Ca 198/2005 - 31, byla žalobkyně vyzvána, aby ve lhůtě tří dnů ode dne doručení usnesení zaplatila soudní poplatek ve výši 2000 Kč s tím, že v případě nezaplacení

soudního poplatku bude řízení o žalobě zastaveno. Toto usnesení bylo dne 29. 7. 2005 doručeno zástupci žalobkyně, soudní poplatek však zaplacen nebyl. Proto bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2005, č. j. 11 Ca 198/2005 - 40, řízení o žalobě zastaveno podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), neboť přes výzvu soudu a poučení o možných následcích nebyl zaplacen soudní poplatek. Zástupci žalobkyně bylo usnesení doručeno dne 4. 10. 2005.

Dne 18. 10. 2005 bylo soudu doručeno faxové podání obsahující kolkovými známkami zaplacený soudní poplatek ve výši 2000 Kč za správní žalobu a návrh na zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2005, č. j. 11 Ca 198/2005 - 40; podání bylo následujícího dne potvrzeno písemným podáním u soudu. Dne 18. 10. 2005 byla faxem podána a dne 19. 10. 2005 podáním u soudu potvrzena také kasační stížnost směřující proti usnesení o zastavení řízení, v níž stěžovatelka namítla, že k zaplacení soudního poplatku byl v rozporu se zákonem vyzván pouze její zástupce a nikoliv ona osobně. Soudní poplatek za žalobu byl přitom podle stěžovatelky zaplacen dne 18. 10. 2005 a současně byl podán návrh na zrušení usnesení o zastavení řízení. Nezákonný postup soudu zasahuje do ústavně zaručeného práva na soudní ochranu zejména proto, že v řízení podle soudního řádu správního nelze zohlednit dodatečné zaplacení a pokračovat v řízení. Stěžovatelka připomněla nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2000, sp. zn. IV. ÚS 238/99. Postup soudu by byl zákonný, pokud by výzva byla doručena též stěžovateli, ale protože se tak nestalo, nebyly splněny zákonné předpoklady pro vydání usnesení o zastavení řízení. Stěžovatelka navrhla, aby usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2005, č. j. 11 Ca 198/2005 - 40, bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 21. 10. 2005, č. j. 11 Ca 198/2005 - 57, byl zamítnut návrh žalobkyně podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích na zrušení usnesení o zastavení řízení, neboť žalobkyně uhradila soudní poplatek až po nabytí právní moci rozhodnutí o zastavení řízení, přičemž nabytím právní moci rozhodnutí o zastavení řízení zaniká poplatková povinnost.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka uplatnila důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení. Stěžovatelka je přesvědčena, že nebyly splněny zákonné podmínky pro zastavení řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, neboť výzva k zaplacení soudního poplatku byla doručena toliko zástupci a nikoliv také stěžovateli.

Nejvyšší správní soud považuje úvodem za nezbytné poukázat na to, že stěžovatelkou predestřený právní názor byl již překonán nejen Ústavním soudem (poukaz stěžovatelky na nálezy ze dne 24. 1. 2000, sp. zn. IV. ÚS 238/99, lze vyvrátit např. odkazem na usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. II. ÚS 671/02, v němž situaci, kdy soud

ve správním soudnictví zaslal výzvu k zaplacení soudního poplatku pouze zástupci žalobce, hodnotil Ústavní soud jako správné posouzení zastupitelného jednání při úhradě soudního poplatku), ale i rozsudkem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 - 69, publikovaném pod č. 726/2005 Sb. NSS. Podle tohoto právního názoru není placení soudního poplatku úkonem, který by musel vykonat účastník osobně, nýbrž se jedná o úkon, který může vykonat jeho zástupce. Ze žádného ustanovení zákona o soudních poplatcích totiž neplyne povinnost poplatníka osobně zaplatit soudní poplatek. Jde proto o zastupitelné jednání a nedostatek osobního prvku jednajícího nezpůsobuje neplatnost či neúčinnost tohoto jednání. Účinky doručení usnesení o povinnosti zaplatit soudní poplatek nastávají u zastoupeného účastníka proto doručením tohoto usnesení jeho zástupci. Ve shodě s dřívějším právním názorem Nejvyššího soudu (rozhodnutí ze dne 8. 6. 2000, sp. zn. 21 Cdo 1949/99, publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 1/2001 – pozn. soudu), lze nezastupitelnými úkony lze rozumět jen takové, kdy konkrétní jednání nemůže učinit nikdo jiný než účastník samotný, tedy jde o jednání charakteristické svým osobním prvkem, který se upíná právě a jen na osobu jednajícího, a to tak, že jiná osoba, odlišná od konkrétního účastníka řízení, nemůže, právě proto, že je charakterizován osobou jednajícího, takový úkon vykonat. Pod takovým jednáním si lze v praxi představit např. výslech účastníka, strpění ohledání, vydání určité věci, apod.

I když povinnost zaplatit soudní poplatek stíhá účastníka, neznamená to zároveň, že jej také musí osobně zaplatit. Tato povinnost totiž plyne z jeho procesního postavení účastníka řízení, který podává návrh. Je třeba přitom vzít v úvahu samotný smysl existence poplatkových předpisů, který vedle jistého, i když celkově spíše symbolického podílu na úhradě nákladů spojených s výkonem soudní moci plní i regulační funkci v přístupu k soudu tak, že stanovená poplatková povinnost a její výše pro věci určitého druhu vede potenciální účastníky soudního řízení k odpovědnému posuzování významu vzniklého sporu a způsobu jeho řešení pomocí soudu.

Ohledně placení soudního poplatku jde typicky o zastupitelné jednání, kde nedostatek osobní aktivity jednajícího (poplatníka) nezpůsobuje neplatnost nebo neúčinnost takového úkonu, neboť podstatou úkonu je, aby soudní poplatek za povinnou procesní stranu byl zaplacen. K tomu lze jen dodat, že při posouzení zaplacení soudního poplatku jako úkonu, který má za povinnost vykonat účastník řízení osobně, by úhrada jinou osobou (v praxi ovšem velmi obtížně zjistitelná) znamenala, že poplatník soudní poplatek řádně nezaplatil, jiné osobě (zástupci) by musel být podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích vrácen a účastník řízení by musel být vyzván k osobní úhradě pod hrozbou zastavení řízení. Takové důsledky jsou jistě absurdní.

Názor o zastupitelnosti úkonu spočívajícího v zaplacení soudního poplatku a z toho vyplývající povinnost doručení výzvy pouze zástupci účastníka za stávající úpravy správního soudnictví nemá za následek omezení přístupu k soudu, neboť existuje možnost zohlednit dodatečné zaplacení soudního poplatku účastníkem a v řízení pokračovat; jinými slovy řečeno – právem chráněným na ústavní rovině je zde možnost účastníka i v případě, kdy ani na výzvu soudu soudní poplatek nezaplatí a soud v důsledku toho rozhodne o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, tento důsledek zvrátit svojí dodatečnou aktivitou (dodatečným zaplacením soudního poplatku) do nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení. Soudní poplatek je splatný podáním žaloby [§ 4 odst. 1 písm. a), § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích]. Nesplní-li účastník tuto povinnost, je soudem vyzván k zaplacení poplatku ve lhůtě, kterou mu soud určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Soud je tedy povinen účastníka řízení vyzvat

ke splnění povinnosti a účastník má možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit, a to v určité míře i po vydání rozhodnutí po zastavení řízení.

V souzené věci je dále zapotřebí poukázat na to, že odvrátit zákonné účinky nezaplacení soudního poplatku je schopen pouze úkon spočívající v jeho zaplacení v době do nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení; tak se však v dané věci nestalo. Ze spisu totiž vyplývá, že soud vyzval k zaplacení soudního poplatku usnesením doručeným zástupci žalobkyně dne 29. 7. 2005, pro zaplacení sice stanovil lhůtu tří dnů, ale s rozhodnutím o zastavení řízení vyčkal až do dne 21. 9. 2005; usnesení nabylo právní moci dne 4. 10. 2005. K zaplacení soudního poplatku žalobkyní ovšem došlo až po nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud vážil i skutečnost, že proti usnesení o zastavení řízení se lze bránit kasační stížností [§ 102, § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Tou lze ovšem namítat jen nezákonnost takového rozhodnutí, tedy že za dané skutkové a právní situace nemělo být vydáno. Lze v ní tak tvrdit např. že soud stanovil účastníkovi k dodatečnému zaplacení soudního poplatku příliš krátkou lhůtu, že výzva neobsahovala řádné poučení o následcích nezaplacení soudního poplatku, že výzva k dodatečnému zaplacení soudního poplatku nebyla účastníku řízení či jeho zástupci řádně doručena, že účastník soudní poplatek ve skutečnosti zaplatil, že účastník poplatkové povinnosti nepodléhá, nebo poplatková povinnost neodpovídá zákonu, že řízení bylo zastaveno dříve než bylo rozhodnuto o žádosti účastníka o osvobození apod. V daném případě také stěžovatelka kasační stížnost podala, ovšem její námitky nebyly shledány důvodnými. Nejvyšší správní soud dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. není dán a proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobkyně žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

